

տեղադրվին մինչև ցայտօր պատճառած ծախսից մանրամասն հաշուեցուցը պիտի ներկայէ :

Հասարակական լրագրից կը պնդեն թէ ոչ միայն Հնդկաստանի երկնացոյցը բնաւ բաց չունի , այլ և հասարակ մեծ յաւելում մը պիտի ունենայ՝ հասարակային շինութեանց ծախսը նուազելուն և այլ խնդիրներու պատճառաւ : Հետեալաբար , Աֆղանստանի պատերազմին ժամանակ ծածկելու համար ոչ նոր տուրք , ոչ ալ որ և է՝ փոխառութիւն պէտք չը պիտի լինի :

Լոնտոն 29 յունիս .
Այս առաւօտեան Մորիսի Բոսի կը տէ : « Միմանտի թէ լորս Սպիտակընի առողջութիւնը բարւոյն է , և թէ պիտի կրնայ թողուհոյն ճատին 'ի պատասխան տրուելիք ուղերձին վիճաբանութեան ներկայ քունտի , երբոր կառավարութեան արտաքին քաղաքականութեան վրայ վիճաբանութիւնն սկսի :

Կալիֆորնիայէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ռոպերթս զօրավարին հաշիւներուն , ինչպէս նաեւ լրտեսաց բերած տեղեկութեանց նայելով , Աֆղանաց ընելիք յարձակումն , որոյ համար ցեղերը կը պատրաստուին , փետրվար 24է առաջ չկրնար տեղի ունենալ :

Այլ հաւատարմութիւն կ'ապրի թանի եղբայրն էլ յուզ խան՝ Հերաթ չէ :

Կասկած չիկալով անոր վրայ թէ Անգլիացոց կողմակից է , ուրիշ անձ մը գլուխ դրուեցաւ զօրաց :

Այլ չմտաւորի թէ Հերաթ մէջ ժողովարդն ոչ Անգլիացոց կողմն է , ոչ Ռուսաց և ոչ Պարսկաց , և թէ՛ ազգային անկախութեան դէմ որ և է՝ փորձ մ'ըզած ժամանակ՝ պիտի ընդդիմանայ զինուք :

Ռոպերթս զօրավարն երէկ լուր տուաւ փոխարքային թէ Մուհամմէտ-ճան և իւր կուսակիցք որոշած են ցլետին չունջ կուրիլ՝ եթէ Կադուայ խան չվերահաստատուի Աֆղանստանի գահուն վրայ : Բէշթա 28 յունիս .

Բէշթէր Լոյտ կը հաստատէ թէ Ռուսիա՝ յառաջիկայ դարձան ամենամեծ թէքթէ-թիւրքմէնաց դէմ փոխադրելու համար : Կովկասէն և Մուսկիչիցէն տարած 6000 ուզաքերուն 5100ը մեռան :

Աթէնք 29 յունիս .
Պ. թիւրքերի՝ ընդդիմադիր կողման զլիաւոր անդամաց հետ խորհրդակցելէ յետոյ՝ երէկ յայտնեց թագաւորին թէ կառավարութեան վերջին առաջարկին դէմ երեսփոխանութեան տուած քուէն իւր նախարարական խնդիր չէր նկատեր , և հետեալաբար չէր կրնար նոր նախարարութիւն մը կազմելու գործին իւր վրայ աւելնալ :

Այս յայտարարութեան վրայ թագաւորն իւր պաշտօնին վրայ կենալու հրաւիրեց զՊ. Քուսուտուրոս :

Կարծիք կայ թէ թուրքաց և Յունաստանի միջև բանակցութիւնք ի մտայ պիտի վերսկսին :

Բեդրասպուրի 29 յունիս .
Բեդրասպուրի ժողովուրդը դարձեալ սուտ կը հանէ Ռուսական զօրաց շարժումներուն նկատմամբ Վիէննա և Պէրլին ծանուցադիր մը գրկուած լինելուն լուրն , և կը հաւատայ թէ ոչ Գալիլի մէջ և ոչ այլուր վէճ կամ կռիւ տեղի ունեցած չէ Ռուս և Գերմանացի սպայից միջև :

Փանի մը ծովային զօրականք ձերբաւարակեցան յեղափոխական պրոպանտներ Ռուսիա բերած լինելու պատճառաւ :

Վիէննա 28 յունիս .
Աւստրիական պատուիրակութեան եւ ընկուան նիստին մէջ Պարոն Ֆոն Հայմալը արտաքին աշխարհավարութեան վրայ Պ. Հիւպերի չարտոսական դուշակութիւններն ուղղելով ըսաւ ի մէջ այլոց թէ Գաղղիոյ դիրքն երբէք Եւրոպիոյ խաղաղութեան չպահանար : Ըստ իւր կարծեաց , Գաղղիա , այժմ բարգաւաճ վիճակ մ'ունենալով և ինքն իրեն տէր լինելով , պատերազմ չուզէր : Նախարարն յարեց թէ Աւստրիոյ և Գերմանիոյ միջև գոյացած համաձայնութիւնն ընդհանուր խաղաղութեան երաշխաւորութիւն մ'է , և թէ ինք Ռուսիոյ հետ բարեկամական յարաբերութեանց պահպանութեան կը հաւատայ :

Այս առաւօտ հասած հեռագիրք :

Լաճո 29 յունիս .
Աֆղանստանի մէջ պատերազմական գործողութիւնք մարտ 13 ի պիտի վերադառնա :

Ղիզիլի ապստամբ Կադուայ-Սուլէին վերահաստատութիւնը կը պահանջեն :

Պէրլին 29 յունիս .
Գերմանիոյ դաշաժառանգ կայսրորդին երէկ Պ. Պիլմարքի հետ խորհրդակցելէ յետոյ՝ Իտալիա ուղեւորութիւնը յետաձգեց :

ՆԱԻՔԻՆ ԼՈՒԿՈՐ

Վաղըթ լրագրից կըսէ թէ Պ. Ֆուրնիէ՝ Գաղղիական նոր նախարարութեան հրահանգներ ստացելէ Հելլենական խնդրոյն նկատմամբ և զանոնք Բ. Դրան հաղորդելէ :

Ձրոյց ելած էր թէ մայրաքաղաքին Մեդիկական գեապանատունն Բ. Դրան ծանուցադիր մը զրկած է Մ. Նիթէօր տիւ Քամէրս լրագրոյ խափանման պատճառաւ :

Վաղըթ իւր այս առաւօտեան թըւոյն մէջ աղափոխական կը հերքէ յիշեալ զրոյցը :

Պաշտօնական ազդ. մ'ամեն լեզուէ և ամեն տեսակէ օրացոյցի և արեւոյցոյցի հերքականաց կը յանձնարարէ որ այսուհետեւ զգուշանան այլ և այլ դժբաղդութեանց ու աղետից երեւակայական մարդաբեւութիւններ և ամեն տեսակ գէշ գուշակութիւններ հրատարակել , գուշակութիւններ՝ որք յուզում կը պատճառեն ժողովրդեան տգէտ մասին մէջ , և այդ ոչնչաբանութեանց տեղ , ժողովրդեան կրթութեանը նպաստող նիւթեր հրատարակեն , ինչպէս կրնեն Եւրոպական տարեցոյցը :

Վեհ. Սուլթանն հրաման ըրաւ որ Ղալաթիոյ Լիսէն օրինակ ամենուրեւ իւր տեղութեան Արիական և Եւրոպական դաւառաց մէջ նմանօրինակ հինգ դպրոցներ հաստատուին : Հասարակային կրթութեան նախարարը Պաղտատի , Շամի , Ալթընի , Տիարալէքիւրի և Սէլմիքի կուսակալաց հետ կը բանակցի այժմ մասին :

Կըսուի թէ Հայկակի նահանգին երկրորդ Քամիսը Վահմ. Նուրեան է՝ ֆէնտին Կ. Պօլիս գալու համար եւրք ամառան հրաժեշտ խնդրելէ Բ. Դրենն , և արտօնութիւն տրուելէ իրեն որ իսթէնթըլունի գործը կարգադրելէ ետեւ հրաժեշտիւ Կ. Պօլիս գայ : Ուստի , կը կարծուի թէ Ն. Վահմութիւնն երկու երեք շաբաթէն մայրաքաղաքս պիտի գլուխուի :

Մայրաքաղաքին թուրք լրագրաց Արեւելեան Բումէլի մանիլը՝ նահանգային իշխանութեանց կողմանէ արգիւրեցաւ :

Ըստ քաղաքական վաղը Բումէլի երկաթուղեաց արժեթղթերուն վիճակահանութիւնը պիտի կատարի կայսերական փողերանոցին մէջ :

Ասկէ առաջ ծանուցինք թէ Պուլղարիոյ իշխանը Բեդրասպուրի պիտի երթայ Զարին գահակալութեան 25 ըրդդ տարեդարձին առթիւ (փետր. 6/18) անձամբ իւր խորին յարգանքը մատուցանելու առ Ն. Վեհափառութիւնն :

Մայրաքաղաքս եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ իշխանն արդէն ճանաչեց ելած է և Ռուսուք հասել է :

Գում-Գաբուլի դուրսը խել մը արեւակներ կան , ուր աղքատ Հայ ընտանեքներ կը բնակին : Երեքշաբթի օրն յիշեալ անակաղ միջին տէր և զոյ կին մը ջուր բերելու համար դուրս կ'ելնէ և դուռն ետեւէն կը կղպէ : Իսկ անակին մէջ թողած մին երկամեայ և միւսն եւամեայ դուռակները փառարանը կը գլորեն , և տարակոյս չկայ թէ շատ գէշ ուղեւոր լինէր իրենց վիճակն , եթէ երկու երկամասարդ զինուորք , ելած մնալը տեսնելով , ներս չմտնէին և երկու անակը աղեկները կրակներու մէջէն չհանէին :

Ռուսական կառավարութիւնը վարչապիլոյ (մայրաքաղաք Լեհաստանայ) ազնկանց դպրոցներուն մէջ Լեհ լեզուով խօսակցութիւնն արգիւրեց :

ԹԻՐԶԷՄԱՆԸ ԷՖԲԱՐԻ ԴԱՏԸ

Վաղըթի փաստաբան Պ. Ճիւրապիլ Ղարդուր խիստ ծիծաղելի աւարկութիւն մը կըսէ , երբ չարեքաբթի տուր Մանգուլի Էֆ. քեարի մէջ մեղադատականը կարծելով կըսէ թէ Մուսիա Թէրճէմանի Էֆ. քեարի հրատարակութեանց մասին վաղըթի փաստաբանին ըսածը ժխտելով ինքզինք մասնակից կընէ Թէրճէմանի դատին և զայն ամբաստանող ընդհանուր դատախազին դէմ կը խօսի :

Պ. Կարկուրի այս խօսքը ժամանակաւ ստորին դատու թրքաց ոմանց «Հաւաքին հայոցն» ը կը յիշեցնէ մեղ. և արդարեւ , ո՛ր միամիտ չըմբռնէր թէ՛ մինչդեռ ընդհանուր դատախազը Թէրճէմանը Էֆ. քեարի միայն երկու յօդուածներն իւր ձեռքին առած էր , վաղթի փաստաբանն յանդուրձութեան լուրջ ամեն շարտահարութեանց ինչպէս նաեւ բարենորոգմանց գործին վրայ Թէրճէմանը Էֆ. քեարի մէջ հրատարակեալ բոլոր տեղեկութիւններն «Մ. Բումի» անուամբ միլտած է : Արդ , մեք Պ. Կարկուրի այս անընդունելի պահանջումն հերքեցինք , և ըսինք որ իւր այդ «Մ. Բումի» բառն անտեղի էր : Ինչ որ դրած եմք այդ նըկատմամբ , կատարելապէս կը հաստատենք զայն , և աւելի պատասխան մը տալու հարկ չեմք տեսներ առ այժմ :

Մայրաքաղաքին Գաղղիական ըլծութեան լրագրին իւր նախընթաց թըւոյ հետեւեալը կը հրատարակէ Թէրճէմանը Էֆ. քեարի գործին վրայ .

«Բարեբաղդ կը համարեմք զմեզ ծանուցանելով թէ Թէրճէմանը Էֆ. քեար Հայ լրագրին անօրէնն ու արտօնատէրն , որք Հայոց ապստամբական մասնախորհրդին մը գործիքը լինելու մասին վաղըթի ըրած ամբաստանութեան վրայ ընդհանուր դատախազին խնդրանք ըստտարկուած էին , նախընթաց օրն արձակեցան՝ շնորհիւ Պատրիարք Ներսէս սրբազանի կողմանէ առ Բ. Դուռը տրուած բացորոշ ապահովութեանց : Ն. Սրբազնութիւնն յիշեալ լրագրապետաց պարկեշտութեան երաշխաւորեց , և անոց դէմ եղած անուր ամբաստանութեան ստուծիւնն հաստատեց :

«Թէրճէմանը Էֆ. քեար իւր երէկւան թուով յուզիչ յօդուած մը հրատարակելով , շնորհակալութիւն կը յայտնէ Ամեն Ներսէս Սրբազանի այն բարձր և բարեխիղական հոգաւորութեան համար , որով լցուցած է յիշեալ լրագիրը :

«Այս առաւօտեան վաղըթ լրագրիւր՝ տեսնելով թէ որն իւր ձեռք

քէն կը փախչի , չկրնար իւր զայրոյթ թը զայն Հայոց Պատրիարքին դէմ , և ստանիկ յօդուած մը գրելով , անգլիան գործոց խառնուելու մասին Ն. Սրբազնութեան իրաւունքը կը ժխտէ և կըսէ թէ Թէրճէմանը Էֆ. քեարի գտնն եկեղեցական գործ մը չէ և իւր իրաւասութեան չվերաբերելի :

Վաղըթի յօդուածը , զոր Միամեպուլ կը յիշէ , արդարեւ Հայոց Պատրիարքին դէմ գրուած է , բայց հարկ չեմք տեսներ երկար պատասխան մը տալ այդպիսի չնչին դրուածի մը , որոյ ինչ սղաղ խմբագրուած լինելը գուշակել դուրսն է :

Միայն կը բաւականանամք հաստատելով թէ մինչդեռ ընդհանուր դատախազը լրագրական յանցանքներ միայն կը վերադրէր Թէրճէմանը Էֆ. քեարի պատասխանատուաց , Ներսէս Սրբազանն ոչ թէ այդ լրագրին այս կամայն յօդուածը պաշտպանած էր , այլ ընդհանրապէս ապահովութիւն տուած էր Բ. Դրան նախարարաց թէ խաղաղութեան մեծ ընկերութիւն մը կենալու և Թէրճէմանը Էֆ. քեարին ալ անոց գործիք կամ կեդրոն լինելու ամբաստանութիւնն անտեղի էր , և այսպէս Հայոց Պատրիարքն ոչ միայն իւր կատարեալ իրաւասութեամբ շարժած էր , իրեն ամենէն աւելի տեղեկալ ազդին մէջ անցած իրողութեանց , այլ և դատարանաց անկախութեան դէմ անհաւանութիւն չէր ըրած , (ինչպէս կըսէ թուրք լրագրիւր) , քանի որ ընդհանուր դատախազն ալ արդէն այդպիսի ամբաստանութիւն մը չէր ըներ : Ասկից դատ , քանի որ ապացուցուած էր թէ Թէրճէմանի խմբագրապետին և արքեպիսկոպիտ բանտարկութիւնն համաձայն էր օրինաց : Հայոց Պատրիարքն այդ օրն արքեպիսկոպիտեան դէմ բողոքած էր , և բանտարկեցող պարկեշտութեան երաշխաւորած , հետեւաբար , ոչ միայն իւր իրաւանց սահմանէն դուրս չէր ելած , այլ և արգարաբերական գործ մ'ըրած էր , որ վաղըթի զայրոյթ պատճառեալն հաւատով ոչ նուազ գովելի է : Իսկ այդ զայրոյթը դուրս կը մեկնուի այժմ , քանի որ այսօր աւելի քան երբեք յոյս կայ թէ Թէրճէմանի գործն արգարութեամբ պիտի կարգադրի , և դժացուցիչ լուծման մը յանդի :

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԹՅԱՆ ՊՈԼԻՍ	
Է Ս Չ Ո Ւ Ր Ը Ո Ւ Մ Ո Ւ Մ Ի Է	
Կրկ իրիկուն գոյու կցու	11, 9
Այս առաւօտ բացու կցու	11, 10
Կէն օրին	11, 9
Բումի իրիկուն զի	Ֆր. 38
Գրք պարտ	ժր. 825
Թրամուայ	Սոմ. լիւր. 3, 77

ԸՆԹԱՅՔ ԱՐԱՅՈՒԹՅԱՆ	
17 Յունիս	
Սոմ. լիւր. Դէն իրիկուն բում. Անգլ. լիւր.	4, 4
Գրք արտադրութեան	3, 6
Կ. Պօլիս Պատրիարքին	6, 5
Քրէտի Դէն իրիկուն	3, 35

ԸՆԹԱՅՔ ԳՐԱՄՈՅ	
18 Յունիս	
Անգլ. լիւր.	4, 10 10
Նարթիսն ոսկի	87 20
Իրիկուն Ռուս	90
Գրք լիւր.	51 9
Մէծ խիլի տարբերութիւն	7 8
Հիւննոց	49 10
Մէծ խիլ	19 30
Պրիւն	450

Ա. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

Հայաստանի սովետաց համար կաղմուած կեդրոնական մասնախորհուրդըն հրաժարական տուած լինելով , Ս. Պատրիարք Հայրը Գաղղիական

մասնախումբը կեդրոնականի վրա խաղալու է :

Յիշեալ մասնախումբն իւր դուրսից գիւրդութեան համար մայրաքաղաքի և արտաքինները Ձեռքի բաժնեկրթ իւրաքանչիւրին մէջ ուրոյն մասնախումբեր կազմեց հանդանաւորութեան տնտեսները զրկելով, որոց գլուխն հետեւեալ Պատրիարքական կոնգրէսը դրուած է :

Յիսուսի քրիստոսի ծառայ Ներսէս Արքեպիսկոպոս և Պատրիարք Հայոց ի Կ. Պոլիս, Աստուածային օրհնութեամբ յայտ առնեմք որոց անարկեան յայտ, զի

Մ. Սերովբէ	էֆ. Կիւլպէնկեան
Աբիկ	» Ունճեան
Պօղոս	» Եաշեան
Աբէլ	» Կիւլպէնկեան
Գրիգոր	» Նիկողիմսեան
Սահակ	» Ղազարոսեան
Գառնիկ	» Յովակիմեան
Գաբրիէլ	» Նորատուհեան

Յանձնաւորեալ են ազգասիրաբար առնել հանգանակութիւն վասն սուրբ լիցոյ վանայ, Պայաղիտի և Ալաշ-կերտի յաղորմած և ի մարդատէր անձանց : Եւ մեք օրհնեալ և դուրսեալ զբարի նպատակ սոյն բարեփոխող պայմանք տուաք զայս տեսողին քեզ և ժապաւնեալ ի ձեռք նոցա, և յորդորեմք զամենեւին մասնակից լինիլ հանդանակութեան զուարթ ուրբանութեամբ, և նուիրել զտուրս Ձեր վերայիշեալ կեդրոնական մասնախումբին ձեռամբ մասնախումբի թաղիք որոց անդամ են . . . :

Ան ունեւոր՝ զի ոչ զանց արաս ջիւր յօգնութիւն հասանել հազարաւոր տառապեալ եղբարց մերոց, որք ամենին ի ժամուս յայսմիկ ի նօթութեան, ազօթեմք վասն Ձեր զի բարեգութիւն Աստուած զտուրս Ձեր և զորդանութիւն ի հաճոյս իւր ընկալի և փոխարէն յանապառ գանձուցն պարգեւեցէ Ձեզ աստ և ի հանդերձելուսն, ամեն :

12 Յունի. 1880 Պ. Հ. Ներսիս ի Պատրիարքարանի Հայոց ի Կ. Պոլիս

Ս. Պատրիարք հայրը սոյն կոնգրէսին զատ հետեւեալ հրաւիրողիւր զրկեց թաղական մասնախումբաց անդամներուն .

Վանայ, Պայաղիտի և Ալաշկերտի սուրբ լիցոյ ինպատու բազում հանգանակութեան համար կեդրոնական մասնախումբով մը կազմուած է որոց անդամք են .

Մ. Սերովբէ	էֆ. Կիւլպէնկեան
Աբիկ	» Ունճեան
Պօղոս	» Եաշեան
Աբէլ	» Կիւլպէնկեան
Գրիգոր	» Նիկողիմսեան
Սահակ	» Ղազարոսեան
Գառնիկ	» Յովակիմեան
Գաբրիէլ	» Նորատուհեան

Սոյն մասնախումբով կազմէ նաև ամեն մէկ թաղի մէջ օգնական ճիւղեր կարգուած ըլլալով, Ձեր . . . թաղին օգնական ճիւղը կազմելու կոչուած է :

Ուստի կը հրաւիրեմք զՁեզ շնորհ ընել Ձեր ազգասիրական ձեռնարկութիւնը սոյն տառապածահաճոյ դործին մէջ :

Ձեր թաղին բնակաց ներկայանալի հանգանակութեան վաւերացեալ տեսարանի աւանդուած է . . . էֆէնսիին :

Նոյն տեսարանին մէջ պէտք է նշանակել տալ իւրաքանչիւրոյ կամուր տուրքն իւր ստորագրութեամբ, և հաւաքեալ դուրսն հետեւեալ յանձնել կեդրոնական մասնախումբին :

Վոյ դանձապես կիւլպէնկեան Աբէլ էֆէնսիին, որոյ գրասենեակն է ի Սիրքէճի-Խոկէնի, հանդերձ ցուցակաւ նուիրատուաց առ ի հըրաւարակութիւն :

Ձեր բարի և ողորմ կամքին թողտած է թաղիք հանգանակութեան սոյն դործին ամեն ժամաւարաբար թեանն և ի հարկին նաև Ձեզի գործակցելու համար պէտք եղած օգնականներու ընտրութիւնը :

Կը յուսամք որ վաւթով և եւս անդամք կաճապարէք սոյն սուրբ ազգական դործոյն լրումն տալ ազգասիրաբար :

Մնամք աղօթարար 12 Յունի. 1880 Պ. Հ. Ներսիս ի Պատրիարքարանի Հայոց ի Կ. Պոլիս

Ահաւասիկ թաղային մասնախումբաց անդամներն .

Մեծ. Տեարք .

Գում-Գալու
Մարտու Հարէնց
Կարապետ Յովսէփեան
Գրիգոր Կարապետեան
Սարգիս Չըրոմեան
Նարայէթ Ֆէնէրեան
Ռաբէն Նազընեան
Կէտիկ-Փաշա
Տիգրան Թաղաւորեան
Մ. Կարապետ Կիւլպէնկեան
Ստեփան ճամբեան
Աղաթեան Թաւադարեան
Նէշի-Գալու
Մարուքէ Ֆրէնկեան
Թորոս Գաբումեան
Մկրտիչ Մաղլմեան
Գէորգ Մուրադեան
Յէնէ և Պալատ
Մ. Մկրտիչ Ֆրէնկեան
Մ. Մկրտիչ Թուղաճը
Միհրան Տէօքմէճեան
Յարութիւն Թաշճեան
Գարա Կեօքիլը
Տէր Արիստակէս աւագ քահանայ
Մահմետ Յակոբ Սարգիսեան
Գրիգոր Խոնաթէրաի
Մահմետ Յակոբ Պահլէպանեան
Սամաթիա
Նուր Բուճեան
Յովհաննէս Կըմիկեան
Մ. Քերովբէ Չիլճեան
Կարապետ Չիլճեան
Պետրոս Գարակէօղեան
Գառար Ֆրանկիլեան
Իսաքէյ
Առաքէլ Ալթուն-Տիւրքի
Սարգիս Արաքանեան
Եղիա Շահպաղեան
Աթմանդիւն Արապեան
Կարապետ Թիւրաքեան
Բերա
Մկրտիչ Նայեան
Խաչիկ Հաճեան
Գէորգ Ա. Սամանճեան
Գրիգոր Կիւլպէնկեան
Կալաթա
Գէորգ Ապտուլլահեան
Հայր Մաղաթիա Վ. Օրմանեան
Էյուպ
Տէր Գրիգոր քահանայ
Մահմետ Տիգրան Գառնեան
Մաքսիմիլիան Յակոբ
Պէրիկիալ
Յովհաննէս Կիւլպէնկեան
Գէորգ Թափալեան
Յակոբ Մըմբեան
Ալէքսան Խորասանճեան
Միւրադիւր
Սահակ Ղազարեան
Յովհաննէս Սափրեան
Յարութիւն Նորատուհեան
Թովմաս Նայեան
Կոնստան Կէօքեան

Մ. Մկրտիչ Ֆրէնկեան
Մ. Մկրտիչ Թուղաճը
Միհրան Տէօքմէճեան
Յարութիւն Թաշճեան

Գարա Կեօքիլը
Տէր Արիստակէս աւագ քահանայ
Մահմետ Յակոբ Սարգիսեան
Գրիգոր Խոնաթէրաի
Մահմետ Յակոբ Պահլէպանեան

Սամաթիա
Նուր Բուճեան
Յովհաննէս Կըմիկեան
Մ. Քերովբէ Չիլճեան
Կարապետ Չիլճեան
Պետրոս Գարակէօղեան
Գառար Ֆրանկիլեան

Իսաքէյ
Առաքէլ Ալթուն-Տիւրքի
Սարգիս Արաքանեան
Եղիա Շահպաղեան
Աթմանդիւն Արապեան
Կարապետ Թիւրաքեան

Բերա
Մկրտիչ Նայեան
Խաչիկ Հաճեան
Գէորգ Ա. Սամանճեան
Գրիգոր Կիւլպէնկեան

Կալաթա
Գէորգ Ապտուլլահեան
Հայր Մաղաթիա Վ. Օրմանեան

Էյուպ
Տէր Գրիգոր քահանայ
Մահմետ Տիգրան Գառնեան
Մաքսիմիլիան Յակոբ

Պէրիկիալ
Յովհաննէս Կիւլպէնկեան
Գէորգ Թափալեան
Յակոբ Մըմբեան
Ալէքսան Խորասանճեան

Միւրադիւր
Սահակ Ղազարեան
Յովհաննէս Սափրեան
Յարութիւն Նորատուհեան
Թովմաս Նայեան
Կոնստան Կէօքեան

Իսախանար
Գաբրիէլ Նորատուհեան
Գառնիկ Հարէնց
Պապիկ Գալլիսի
Տիգրան Կիւլպէնկեան

Գառնիկ Կիւլպէնկեան
Գառնիկ Կիւլպէնկեան
Գրիգոր Գըրբէճեան
Գառնիկ Կիւլպէնկեան
Յարութիւն Մըմբեան
Յովհաննէս Մըմբեան
Գրիգոր Նաթալեան

Գառնիկ Կիւլպէնկեան
Միքայէլ Մատթէոսեան
Գառնիկ Հիւնքեարալէյեանեան
Պէտք և Հիւսար
Յարութիւն Մըմբեան
Յովհաննէս Մըմբեան
Յարութիւն Ալթիլեան

Պէտք և Հիւսար
Գառնիկ Նարեան
Ստեփան Չուպուքեան
Յակոբ Ֆրէնկեան

Պէտք և Հիւսար
Գառնիկ Նարեան
Ստեփան Չուպուքեան
Յակոբ Ֆրէնկեան

Նէշիլէյ և Թարապիտ
Ալթիլ Էֆէնսի
Սեպուհ Տէմիրճիպաշեան
Պէտք և Տիգրան Սարգիսեան
Եւ Նէշի-Մահլիւ

Գէորգ Փանոսեան
Կարապետ Կիւլպէնկեան
Յովհաննէս Նուսրեան
Պէտք
Տ. Միհրան Վարդապետեան
Ռաբէն Վարդապետեան
Գառնիկ Թափալեան
Միքայէլ Մատթէոսեան
Նիքոլ Պարմեան

Գառնիկ
Մարտիկ Գրադիսեան
Գառնիկ Գալլիսի
Գէորգ Փափալեան
Առաքէլ Երկրաշարժ
Կիւլպէնկեան

Մարտիկ Գրադիսեան
Գառնիկ Գալլիսի
Գէորգ Փափալեան
Առաքէլ Երկրաշարժ
Կիւլպէնկեան

Պէտք և Պէտք
Յարութիւն Մէրեմ-Գալլի
Գրիգոր Խոնաթէրաի
Գառնիկ

Հաճի պէյ Սիլվէրէ
Տէր Մանուէլ քահանայ
Գառնիկ Կիւլպէնկեան
Նաթանիէլ հետեւեալ կերպիւ կազմած է իւր գիւմն .

Ա. Ատնապետ Մ. Սերովբէ էֆ. Կիւլպէնկեան
Բ. » Պահակ էֆ. Ղազարոսեան
Ա. Ատնապետ Պօղոս » Բ. Եաշեան
Բ. » Գաբրիէլ Նորատուհեան
Գանձապետ Աբէլ » Կիւլպէնկեան
Համարակալ Գառնիկ » Յովակիմեան
Ա. Այցելու թաղից Աբիկ էֆ. Ունճեան

Բ. » » Գրիգոր » Նիկողիմսեան
Մանափոխող դրասենեակն է, Կ. Պոլիս Կիւլպէնկեան Աբէլ էֆէնսիին գրասենեակն ի Սիրքէճի-Խոկէնի :

Ի նպատակ Գալլիսիայէր Հայրաճեաց ազգագրական ընկերութեան տըրուած պարահանգէսն երէկ զիշեր խիստ շքեղ և վայելուչ կերպիւ կատարեցաւ ի թատրոն վերտի (նախկին Խորասան) : Տիկին Օթմէն Լէյլը, որոյ բարձր հովանաւորութեան ներքեւ տըրուած էր պարահանգէսը, սգաւոր լինելուն պատճառաւ չէր կրցած ներկայ գտնուիլ և ի դիմաց նորին՝ Անդրիական հիւսիսային Պ. Պարսէթ և իւր տիկինն նախագահեցին : Բաղմոթիւ պատուաւոր հանդիսականաց մէջ կը տեսնուէին Անդրիական դասականատան պաշտօնատարը, Երուսական լրագրաց թղթակիցը, և մայրաքաղաքի

այլ և այլ ազգէ նշանաւոր անձինք : Պարահանգէսին յատկացեալ նուագաւորներէն զատ, Պէշիքթիլի կայսերական նուագաւոր խումբն, ընդանօրէնութեան Տիւսար էֆէնսիին ընտր եղանակներ նուագեց : Գոհութեամբ կը լսեմք թէ ծախուած սոմալիներուն թիւը մինչև հազար երեք է : Խոստացեալ վիճակահանութիւնն ալ կատարուելով, դերահիւս գործն 1095 թիւը շահեցաւ :

Օրթոգիլի թաղ խորհուրդը կը ծանուցանէ թէ Օրմանեան Գեր. Տ. Մաղաթիա Վ. վարդապետն ի խնդրոյ բարեպաշտ թաղիցւոյ, Ս. Աստուածածնայ կեկեղեցւոյ մէջ յառաջիկայ կերակի օրը Ս. Պատարագ պիտի մատուցունէ :

Կ. Պոլիս 16 յունի. 1880
... Խաղաղ Տիգրան Մարտի օրութիւնի,
Տարածել ազգային Գալլիսիայի—Արեւելեան ընկերութեան Տարածել զարգացող դաստիարակութիւնն ընդհանրացնելու նպատակաւ ընկերութիւն մի կազմած լինելով՝ առ մեզ ուղղած են հետեւեալ նախնի զոր Ձեր պատուական թերթին միջոցաւ հրատարակելով կը խնդրեմք :

Մեծապատիւ Ատնապետ էֆէնսի Տիգրան խորհուրդ Գալլիսիայի—Արեւելեան ընկերութեան :

Մայրաքաղաքի մէջ գտնուող Տարածել տեսնելով ազգագրական ընկերութեան տարած խնամքն և ջրանախաճառութիւններն ի Հայաստան և մասնաւորապէս ի Տարած, չկրցաւ անտարբեր մնալ և փափաքելով մեք ևս ճիւղ մի հաստատելով ձեր օրինակին հետեւ ի նոյն նպատակ մեր լուսայն ևս յաւելուլ Տարածի մէջ մեր կողմէ կրթութեան, և այս նկատմամբ նորակալ ընկերութիւնն « Տարած » անուն նպատակ ընտրած է « Տարած » մէջ ազգային դաստիարակութիւնն ընդհանրացնել զոր ծակցութեամբ Գալլիսիայի—Արեւելեան ընկերութեան :

Այլ վաւթամբ մեր ընկերութեան կանոնադրը ներկայեալ յիշ առ պատուարժան Տիգրան խորհուրդ զոր բարեհաճեալ ներկայացնել առ օր անկ է, և եթէ հաճելի թուի Ձեզ պաշտօնապէս յարարելով իսկ հաստատել դիւանին հետ ի վերաբերան գործոց կարգադրութեան :

Այլ յայտարարեմք միանգամայն թէ միշտ պատրաստ եմք հաղորդել Ձեզ, մեր գործոց մասին, ամեն տեղեկութիւն և ընդունել Ձեր օգտակար դիմումներն : Մնամք յարգանք 10 յունի. 1880 ի զիմաց

Ղալաթիա Տարած ընկերութեան Վ. Ատնապետ Վ. Ատնապետ Նէշի Միւրադիւր Անթոնի Խաղաղեանց

Տարածել ազգային սոյն ձեռնարկը որ թիւ միջոց մէջ ըստ բաւական բարգաւաճում տեսցած է, ազգային համակրանաց և բաղարկութեան արժանի է և մի գործնական գրականայն այն կարեւորութեան զոր կ'սկսին տալ, անհաշան ուրեմն, ազգային դաստիարակութեան վեմ գործոյն :

Նրանի թէ Հայաստանի այլեւայլ դաստապի ազգայինք ալ հետեւելով նոցա նախանձեղի օրինակին, ջանան նպատակ ազգային դաստիարակութեան վեմ և փրկարար գործոյն :

Մնամք յարգանք Վ. Ատնապետ Վ. Ատնապետ Ս. Տարած Տ. Ռաֆայէլեան

Վ. Ռ. Պ. Ա. Կ
Մեր երէկուան թիւով վան զըրկուած նպատակ դուրսը պիտի մամուր 300 տիկի ըսուած է փոխանակ 500 տիկի ինչպէս աղբէն ծանուցած էինք :

